

УДК 378.147:61

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ У СТРУКТУРІ ПІДГОТОВКИ МЕДПРАЦІВНИКІВ

О. С. Федорці, Т. О. Третяк

Обласний комунальний заклад «Дніпропетровське медичне училище»

У статті висвітлено роль самостійної роботи студентів у вихованні компетентної особистості, орієнтованої на майбутню професію.

STUDENTS' INDEPENDENT WORK IN THE STRUCTURE OF MEDICAL WORKERS' TRAINING

O. S. Fedortsi, T. O. Tretiak

Regional Municipal Institution «Dnipropetrovsk Medical School»

The article adduces the role of students' independent work in the education of competent individual, oriented on future profession.

Вступ. Важливим завданням вищої медичної освіти є підготовка висококваліфікованих і досвідчених медичних сестер, здатних до самостійної діяльності, конкурентоспроможних, компетентних, відповідальних та орієнтованих у суміжних галузях діяльності, здатних до ефективної праці на рівні світових стандартів та постійного професійного самовдосконалення.

Рішення цього завдання суттєво залежить від здатності студента самостійно опрацьовувати навчальний матеріал. Організовує та скеровує самостійну роботу студента викладач.

Основна частина. Термін «студент» латинсько-го походження, в перекладі на українську означає – той, хто ретельно працює, займається, опановує знання. У середні віки студентами називали будь-яких осіб, зайнятих процесом пізнання [1].

Наразі актуальними стають вимоги до особистісних якостей сучасного студента, а саме: вміння самостійно поповнювати та поновлювати знання, вести самостійний пошук необхідних матеріалів, бути творчою особистістю [2]. Гуманізація вищої освіти робить неможливим процес навчання без врахування індивідуальності кожного студента, надання кожному права вибору шляхів і способів навчання.

© О. С. Федорці, Т. О. Третяк, 2013

Організація і курація самостійної роботи студентів – відповідальна і складна сфера діяльності викладача, яка пов'язана з усіма формами навчального процесу і разом з тим специфічна за своїм змістом. Самостійна робота – це творча діяльність студентів спрямована на усвідомлення навчального матеріалу і відпрацюванню на цьому підґрунті відповідних вмінь та навичок.

Зміст самостійної роботи визначається вимогами щодо формування відповідних компетенцій в аудиторних та позааудиторних умовах, досвідом, професійністю викладачів, ступенем підготовленості студентів.

Відомо, що успішна навчальна діяльність, а особливо діяльність самостійна, повинна спиратися на відповідну мотивацію того, хто навчається. Тому однією з основних задач при організації самостійної роботи студента є стимулювання його реального інтересу до навчання.

Можна виділити декілька типів мотивації, які у сукупності формують зацікавленість студента в навчанні.

Один з них – внутрішня мотивація, яка пов'язана з психологічним портретом студента і визначає його прагнення до знань. Інший – зовнішня мотивація, яка стосується як і навчального процесу, так і особистості студента. При цьому мотива-

ми, які формують інтерес студента до занять є престижність спеціальності, відповідні групові чи сімейні традиції, інші аналогічні фактори.

Наступний тип може бути названий процесуальним або навчальним. Виникнення стимулів, які спонукають до занять у цьому випадку формуються характером навчального процесу та його організацією. Тут стимулом може бути необхідність вивчення тієї чи іншої дисципліни, яка потрібна для оволодіння професійними вміннями та навичками. Інші стимули такого ж роду – бажання отримати підвищену стипендію, пріоритетний розподіл на роботу та ін.

Тому для успішної організації самостійної роботи студента викладачеві необхідно зосередити увагу на заходах, які спрямовані на стимуляцію мотивації студентів до навчання [3].

Вища школа істотно відрізняється від середньої методикою навчальної роботи і ступенем самостійності тих кого навчають. Студент сам здійснює пізнання. Жодні знання, якщо вони не підкріплені самостійною діяльністю, не можуть стати справжнім надбанням людини. Крім того, самостійна робота має виховне значення: вона формує самостійність не лише як сукупність вмінь та навичок, а й як важливу рису характеру в структурі особистості фахівця. Саме тому, процес відбору матеріалу для самостійної роботи повинен здійснюватися під керівництвом викладача.

До того ж у медичному навчальному закладі необхідно пам'ятати, що майбутній медпрацівник повинен володіти здібностями клінічно мислити, вмінні плідно взаємодіяти з іншими спеціалістами, пов'язаними з ним загальною проблемою. Крім того, рівень ефективності майбутнього фахівця на займаній посаді залежить від рівня його загальної культури, чим він вищий, тим ширший його світогляд і здібність асоціативно мислити, можливість чітко формулювати й вирішувати проблему. Високий рівень культури визначає запас знань, які сьогодні, можливо, не потрібні, але в подальшому можуть знадобитися спеціалісту в його професійній діяльності. При розробці завдань для самостійної роботи викладачі повинні керуватися

вимогами міждисциплінарної інтеграції своєї дисципліни відповідно до медичної спеціальності.

Важливу роль у системі організації самостійної роботи студентів відіграють консультації. За формою консультації можуть бути груповими та індивідуальними; за змістом – проблемними, інформаційними, оглядовими, цільовими, дискусійними; за видами – перед лекцією, перед заліком, іспитом, виробничою практикою та ін.

Індивідуальні співбесіди надзвичайно ефективний метод спілкування викладача та студента. Втілення цього виду роботи зумовлено рядом факторів. По-перше, зміст кожної теми курсу досить об'ємний, що робить неможливим розглянути всі питання на лекційних та практичних заняттях. По-друге, очевидна доцільність перевірки ступеню засвоєння студентами питань, які розглядаються лише на лекціях. По-третє, існує велика кількість актуальних питань, які цікавлять студентів, але вони не включені до навчальних програм. Пошуками відповідей на ці питання необхідно керувати, щоб поза увагою не залишалися суперечливі питання.

Індивідуальні співбесіди потребують сили та часу викладача, але є ефективними: підвищують рівень загальної культури, формують професійне мислення студентів, їх вміння самостійно ставити та вирішувати проблеми. А як наслідок з'являється нова мета навчального процесу – виховання компетентної особистості, орієнтованої на майбутнє, здібної вирішувати типові проблеми і задачі, виходячи з набутого досвіду і адекватної оцінки конкретної ситуації.

Рішення цих задач неможливе без підвищення ролі самостійної роботи студентів над навчальним матеріалом, посилення відповідальності викладача за стимулювання професійного зростання студентів та виховання їх творчої активності та ініціативи.

Висновок. Самостійна робота розвиває у студентів пізнавальну діяльність, сприяє якісному формуванню розуміння майбутньої професійної діяльності, тому повинна розглядатися у вищому навчальному закладі як засіб навчання, виховання і форма науково-практичного пізнання відповідно до нового галузевого стандарту з урахуванням професійних компетенцій.

ЛІТЕРАТУРА

1. <http://www.stud24.ru/sociology/lichnost-studenta/130905-384026-page1.html>
2. Солова Н. В. Организация и контроль самостоятельной работы студентов / Н. В. Солова. – Самара : «Универс-групп», 2006.

3. Давлицарова К. Е. Манипуляционная техника / К. Е. Давлицарова. – М. : Форум – Инфа, 2005.